

Lucjan Tuross

**ANDRAGOGIKA
TURYSTYKI**

Wzrostnica Polska
Szkoła Wyższa w Warszawie
Katedra Pedagogiki

Lucjan Tuross

ANDRAGOGIKA TURYSTYKI
- osobowość turysty -

Warszawa 2016

Recenzent: prof. zw. dr hab. med. Janusz Szymborski

Copyright by: Łucjan Turas and Piotr Turas

ISBN 978-83-921175-7-5

AMP - Service Piotr Turas
Wydawnie Książek
04-906 Warszawa

Drak i oprawa: Drukarnia J. J. Maciejewscy - Przasnysz

Spis treści

Wstęp: Andragogika turystyki i nauki pomocniczej	7
Rozdział I. Geneza i ewolucja myśli zamierzonych badawczych w zakresie turystyki	17
1. Własne doświadczenia turystyczne	17
2. Zarys problematyki metodologicznej	24
3. Metoda biograficzna	33
Istota, specyfika i znaczenie metody biograficznej w badaniach naukowych	33
Rozdział II. Andragogiczne aspekty problematyki osobowości turysty	43
1. Znaczenie wycieczek w kształtowaniu indywidualnych cech osobowości	52
2. Powstanie i perspektywy rozwojowe andragogiki turystyki	57
3. Swobodność turystyki jako przedmiotu badań naukowych z punktu widzenia nauk społecznych i humanistycznych	66
4. Podmiotowość człowieka jako przedmiot badań andragogiki turystyki	76
5. Doświadczenie turystyczne jako czynnik kształtujący skupienie na indywidualnym, nieskrypowanym sposobem myślenia	84
6. Wpływ kontaktu z arcydziełami kultury na imię turystyczną (Funkcjonowanie mechanizmów transgresji i inteligencji emocjonalnej na wycieczkach krajowych i zagranicznych)	87
Rozdział III. Rola i miejsce andragogiki turystyki w systemie szczepliowych nauk andragogicznych	93
1. Andragogika turystyki	101
a) Powstanie andragogiki turystyki	101

b) Przedmiot badań andragogiki turystyki.....	102
c) Problematyka badań andragogiki turystyki.....	103
d) Hipotezy badawcze.....	104
e) Metody i techniki badań andragogiki turystyki.....	105
f) Teoretyczny punkt widzenia.....	108
g) Znaczenie poznawcze, społeczne i edukacyjne andragogiki turystyki.....	109
2. Świadomość andragogicznego punktu widzenia w badaniach funkcyjowania turystyki.....	110
3. Turystyka w perspektywie antropologicznej.....	119
4. Historia turystyki.....	133
a) Powstanie historii turystyki.....	133
b) Przedmiot badań historii turystyki.....	134
c) Problematyka badań z zakresu historii turystyki.....	135
d) Hipotezy badawcze.....	136
e) Metody badań stosowane w dziedzinie turystyki.....	136
f) Przewidywane rezultaty badań w dziedzinie historii turystyki.....	138
g) Znaczenie badań w dziedzinie historii turystyki.....	139
b) Historyczne aspekty problematyki osobowości turysty w ujęciu Antoniego Maczaka.....	140
5. Praksologia turystyki.....	150
a) Potrzeba opracowania praksologii turystyki.....	150
b) Przedmiot badań /powstające/ praksologii turystyki.....	151
c) Problematyka badań praksologii turystyki /projekt/.....	152
d) Metody badań praksologii turystyki.....	153
e) Możliwości zastosowania norm wypracowanych przez praksologię ogólną w badaniach turystyki i oparcia na nich - praksologii turystyki.....	154
f) Przewidywane wyniki badań i teoretyczne aspekty problemów zachowań turystycznych.....	155
g) Znaczenie praksologii turystyki.....	156
h) Przewidywany wpływ praksologii turystyki na kształcenie i doskonalenie pracowników i działaczy turystycznych.....	156
6. Ekologia turystyki.....	157

7. Turystyka jako sztuka twórczego listwienia człowieka.....	165
8. Psychologiczne aspekty problematyki osobowości turysty.....	194
9. Socjologiczne aspekty problematyki osobowości turysty.....	200
Rozdział IV. Światopoglądowe aspekty problematyki rozwoju i funkcyjowania osobowości turysty.....	213
Rozdział V. Podobie jako czynnik samorealizacji.....	223
1. Istota i sens samorealizacji.....	223
2. Podobie jako czynnik samorealizacji.....	225
Rozdział VI. Poglądy Wiktora Zina na rolę podrobity w kształtowaniu osobowości.....	229
Rozdział VII. Wychowanie do turystyki edukacyjnej w Uniwersytecie Ludowym Ignacego Świrca.....	239
Rozdział VIII. Doświadczenie turystyczne jako źródło inspiracji do doskonalenia jakości i humanizacji stylu życia oraz myślenia o świecie.....	249
Rozdział IX. Doświadczenie turystyczne jako czynnik rozwoju twórczej wyobraźni.....	257
Rozdział X. Wpływ doświadczenia turystycznego na kształtowanie takiej osoby osobowości turystów, jaka jest miarą do "małej Ojczyzny".....	261
Rozdział XI. Doświadczenie turystyczne jako czynnik kształtujący umiejętności - rozwiązywania określonych teoretycznych i praktycznych problemów.....	265
Rozdział XII. Funkcjonowanie inteligencji emocjonalnej jako składnika osobowości turystów w świetle analizy doświadczeń studentów.....	271
1. Uwagi wstępne.....	271

2. Inteligencja emocjonalna jako szczególnie ważna i typowa cecha osobowości turysty w świetle analizy doświadczenia turystycznego badanych studentów.....	273
Rozdział XIII. Rola doświadczenia turystycznego w kształtowaniu postawy tolerancji w świetle relacji badanych studentów.....	277
Rozdział XIV. Wzrost - narzędzie poznania turystycznego.....	283
Rozdział XV. Teoretyczne aspekty badania postawnych i ujemnych relacji uczestników wycieczek jako źródła wiedzy o osobowości turysty.....	291
Rozdział XVI. Istota inteligencji intuicyjnej w ujęciu Władysława Dobrosłwicza.....	297
Rozdział XVII. Studencka wizja modelu osobowości turysty - próba symetry.....	301
Zakończenie.....	310
Bibliografia.....	316

Wstęp

Andragogika turystyki i nauki pomocnicze

Na powstanie i rozwój andragogiki turystyki złożyło się wiele przyczyn. Przede wszystkim nagromadzone w ciągu wielu wieków praktyczne doświadczenie podróżnicze (politików, dyplomatów, artystów, duchownych, uczonych, filozofów) stało się dla nauk humanistycznych - w tym dla andragogiki - swoistym wyzwaniem. Doświadczenie podróżnicze zawierało bowiem ważne prawdy antropologiczne, społeczne i kulturowe i wymagało badań naukowych, w tym również andragogicznych. Początkowo źródłem wiedzy o podróżach i różnych formach turystyki indywidualnej i grupowej były dzienniki podróży, pamiętniki, wspomnienia, listy, sprawozdania prasowe, a później także zdjęcia i filmy.

Z czasem turystyka stała się przedmiotem zainteresowania wielu nauk społecznych i humanistycznych, tego typu, jak: socjologia kultury, psychologia osobowości, ekonomia, historia, pedagogika, andragogika, etyka, a nawet praeologia. Największy dorobek w tej dziedzinie mają nauki historyczne okarujące: zwiarek podróżowania i uprawiania turystyki z wykonywanym zawodem (np. dyplomaty), z życiem społecznym, z modelem kultury otwartym na inne kultury lub hermetycznym, z koncepcjami międzynarodowej współpracy i swobody lub ograniczenia możliwości podróżowania, z funkcjonowaniem gospodarek narodowych, traktujących turystykę jako źródło dochodu narodowego (szczególnie we Włoszech, Hiszpanii lub Grecji).

Doświadczenie przeszłych wieków okazuje bowiem - jak w rękodziele - kto podróżował (jacy ludzie, warstwy społeczne, przedstawiciele jakich zawodów), dlaczego, jak długo, do jakich krajów, za pomocą jakich środków transportu, na jakich warunkach finansowych i z jakim

skutkiem. Doświadczenie to zawiera także prawdę o tym, jakie potrzeby psychofizyczne zaspokajają w różnych okresach historycznych różne rodzaje podróży, wędrówek, pielgrzymek.

Historia podróży i turystyki zorganizowanej - to dzieje prób wszystkich ludzi, którzy mieli odwagę opuszczenia rodzimych stron i zwiedzania obcych, znanych niekiedy z legend i opowiadań, krajów, terenów geograficznych, regionów i środowisk społecznych. Dowiadujemy się z niej, jaki ludźmi podejmowali ryzyko i trud podróżowania, w jakim wieku (w młodości, wieku dojrzałym, czy w okresie starości, jakiej płci, jakiej zamieszkałości, z jakiej warstwy i klasy pochodzących, jakimi środkami materialnymi dysponowali, jakie mieli wykształcenie, jaka pozycję zajmowali w swoim rodzinnym środowisku i we własnym kraju.

Historia turystyki obejmuje także wiedzę o instytucjach, które organizują i programują aktywność turystyczną ludzi i umożliwiają im zaspokajanie ich potrzeb psychofizycznych (rekreacji - wypoczynku, wiedzy, przygód, niezwykłych przeżyć, edukacji, kontaktów z ludźmi, nawiązywania do innych nacji, ras i grup etnicznych). Dzieje tych instytucji ukazują ich rozwój i proces obejmowania ich działaniem różnorodnych, coraz to nowych, potrzeb turystów (potrzeba docierania do niezwykłych miejsc i obiektów turystycznych, potrzeb zdobywania wiedzy o zabytkach należących do światowego dziedzictwa kultury, potrzeba łączenia rekreacji i edukacji, potrzeba odkrywania szczególnie atrakcyjnych ludzi i krajobrazów).

Historia turystyki obejmuje także zagadnienia dotyczące i rozwoju środków transportu turystycznego (rowery, motocykle, samochody, lodzie, samoloty, helikoptery, samokary, balony, statki itp.). Rozwój środków transportu ukazuje proces doskonalenia możliwości i form uprawiania turystyki - od turystyki pieszej poczynając, przez rowerną i samochodową - na lotniczej kończąc. Już dziś mamy pierwsze przykłady turystyki rakietowej, kosmicznej z udziałem kosmonautów i turystów. Historia turystyki bada także rozwój norm prawnych, regulujących podrośwanie, zwiedzanie różnych krajów, przekraczanie granic państwowych, funkcjonowanie turysty w różnych krajach.

Powstanie andragogiki turystyki wiąże się z tym, że problematyka podróżowania, zwiedzania różnych krajów, zaspokajania współczesnych potrzeb poznawczych, rekreacyjnych i edukacyjnych w ramach systemu obywatelskiego, jakim jest turystyka - przekracza granice przedmiotu badań andragogiki ogólnej i wymaga tworzenia szczególnej dyscypliny andragogicznej (subdyscypliny). Taką dyscypliną jest właśnie andragogika turystyki. Rozwój demokracji społecznej i wolnego rynku w krajach europejskich, upadek systemów totalitarnych (faszystowski i stalinowski), otwarcie granic dla podróżujących, wzrost poziomu świadomości i aspiracji poznawczych społeczeństw współczesnych, przyczynił się do niepożądanej w dziedzinach ludzkiego rozwoju różnorodności i typów turystyki indywidualnej i grupowej, kwalifikowanej i amatorskiej, krajowej i zagranicznej (wiele wiede miliońców ludzi rocznie wychodzi za granicę w celach turystycznych).

Ten zrywkowy, spontaniczny rozwój turystyki, obejmujący zarówno klasy umysłowe i artystyczne, jak i zwykłych ludzi, zarówno bogatych, jak i biednych, ludzi wybitnych nacji i kultur, mających różne poglądy polityczne, wierzących i niewierzących, młodych i starych, wykształconych i nie posiadających średniego i wyższego wykształcenia, znających języki obce i nie znających - wymaga badań naukowych i tworzenia optymalnych warunków funkcjonowania instytucji turystycznych i świadczenia różnego rodzaju usług.

I właśnie andragogika turystyki stawia sobie za cel permanentne badanie rozwoju nauki turystycznej, instytucji turystycznych i filozofii uprawiania turystyki, przez ludzi należących do różnych grup społecznych, zawodowych, religijnych, płciowych, narodowych, etnicznych i rasowych. Andragogika turystyki szuka odpowiedzi na pytanie, jakie wartości wiążą ludzi z uprawianiem turystyki i krajoznawstwem. Czy są to wartości poznawcze i przyrodnicze, czy także polityczne i humanistyczne, świeckie i religijne, edukacyjne i zdrowotne? Ta subdyscyplina andragogiczna stara się wyjaśnić, czy wartości te tworzą pewien syndrom, czy też zbiór określonych znaczeń i preferencji.

Andragogika turystyki zmierza się jako wyraz zapotrzebowania na wiedzę o tym, jaką rolę odgrywa turystyka w życiu pojedynczych ludzi

konkretnego turysty, rodzi, środowisk pracy, stowarzyszeń społecznych i organizacji.

Czy jest źródłem satysfakcjonujących pryncypów i doświadczeń pomawianych, estetycznych i rekreacyjnych? Czy tworzą możliwości turystów, uwrażliwia ich na określone wartości, uwrażliwia w sferach kultury, w sztuce i przyrodzie? Czy pomaga w przeciwyważeniu kulturalnego i ludzkiego przyrodzie i uczy tolerancji? Czy jest odkrywcą w lodziach piękna moralnego, a w przyrodzie i kulturze piękna materialnego? Czy jest czynnikiem samorealizacji i dewulsiacji człowieka? Czy służy do samopoznania, samokształcenia i samowychowania ludzi? Czy jest spełnieniem marzeń ludzi o zobaczeniu tego, co tajemnicze, jedynak w swoim rodzaju, niepowtarzalne, niepowtarzalne, epizodyczne, wyjątkowe, bezcenne? Czy zaspokaja ludzkie potrzeby wyodrębnienia poza środowisko urodzenia i zamieszkania? Czy jest wyznakiem łączności ze swobodnym wypowiedzeniem i realizowaniem takiej wartości, jaką jest wolność? Czy jest wyrazem nadsatysfakcji za małą i chęcią improwizacji życia, swoją znajomością świata? Czy jest wynikiem dążenia do poznania i rozumienia świata jako całości i wyznakiem z przyrodniczego wyobrażenia o rzeczywistości? Czy jest pogonią za przygodą turystyczną - intelektualną odkrywcą ciekawości, emocjonalną pragnieniem i fascynacją i twórczą postawą interesujących ludzi?

Zagadnienia te przekształcają możliwości i potrzeby badacza andragogiki ogólnej i są tym czynnikiem, który przyczynił się do powstania i rozwoju andragogiki szczególnej, jaką jest andragogika turystyki.

Andragogika turystyki może także badać, czy społeczne oczekiwania, związane z rozwojem turystyki ludzi dorosłych, są realizowane i dają przewidywane rezultaty. Są to także oczekiwania, jak: pragnienie tworzenia turystycznej wspólnoty ludzi mających różne poglądy polityczne, społeczne, estetyczne i moralne.

Turystyczne - ludzkie humanitarstwo może sprzyjać wzajemności między różnymi poglądami i przyczynić się do integracji społeczeństwa.

Turystyka i jej racjonalne uprawianie wiąże się z dążeniem do realizacji takich celów, jak: poznanie dorobku kultury własnego kraju i kultywowanie postaw patriotycznych, zapoznanie się z arcydziełami sztuki i kulturą innych krajów i przyjęcie poglądu, że istnieje wartość

ści uniwersalne, ponadnarodowe, godne szacunku i respektu tego rodzaju, jak: życie ludzkie, pokojowa współpraca narodów i państw, prawda, wolność człowieka, dobrobyt, piękno materialne ludzi i piękno materialne przyrody, rodzina, miłość, a dla wierzących - wiara religijna.

Andragogika turystyki jako subdyscyplina, szuka zatem odpowiedzi na pytanie, czy i w jakim zakresie uczestnicy wyjazdów krajowych i zagranicznych, racjonalnie i sensownie, zaspokajają swoje potrzeby:

- realizowania swoich hierarchii potrzebnych,
- zdobywania wiedzy o świecie,
- przyglądania niezwykłych przykładów ludzkich,
- poznawania ciekawych ludzi,
- dotarcia do unikalnych miejsc i zabytków,
- utrwalenia swoich doświadczeń turystycznych,
- nawiązania więzi przyjaźni z turystami,
- edukacji i rekreacji,
- sprawdzenia siły swoich przekonań,
- opiewania roli turysty,
- odkrycia niezwykłych obiektów turystycznych,
- aktualizowania swoich poglądów na twórczość kultury i pomawianych ludzi,
- konfrontacji swojego „ja”, z doświadczeniami turystycznymi.

Andragogika turystyki bada, czy i w jakim zakresie, ludzie dorośli są przygotowani do racjonalnego uprawiania turystyki. Uprawianie turystyki może być przypadkowe i spontaniczne, nastawione na wartości hedonistyczne, może być także racjonalne i planowe, skierowane na wartości pomawiane, społeczne i moralne. Badanie czynników motywacji i typów uczestnictwa w turystyce - to wartość funkcje andragogiki turystyki.

Jednym z ważnych problemów badawczych andragogiki turystyki jest wpływ uprawiania turystyki zagranicznej na zachowanie lub utratę tożsamości kulturowej. Turystyczny kontakt z wieloma kulturami i nacjami może prowadzić do zaburzenia tożsamości turystów, do ekologicznego skrajności, do identyfikacji z różnymi kulturami i próbami łączenia różnych niepołączalnych wartości i postaw.

Dwunazymię piomych zadań badawczych andragogiki turystyki należy między innymi postrzeżenie procesu homogenizacji różnych wartości kulturowych i utraty nabytej w dzieciństwie i młodości tożsamości kulturowej (tożsamości narodowej, regionalnej, religijnej, społecznej, rasowej, czy etnicznej).

Percepcja różnych kultur i wzorów zachowań mieszkańców mieszanych krajów sprzyja właśnie oswojeniu się myślenia wielokulturowego i oswojeniu myślenia tylko kategoriami kultury rodzimej turystów. Z tych względów andragogika turystyki musi ten proces badać i projektować także rozwiązań teoretycznych i praktycznych, które sprzyjałyby harmonijnemu łączeniu wartości tożsamości rodzimej, ze zrozumieniem i akceptacją wartości obcych nadszłości tożsamości kulturowej. Uprawianie turystyki łączy się także z indywidualnymi zainteresowaniami, zamierzeniami i potrzebami ludzi dorosłych.

Andragogika turystyki bada właśnie proces godzenia indywidualnych potrzeb i aspiracji turystycznych z realizacją programów wyjazdów skierowanych na poznanie tego, co w kulturze zwiedzanych krajów jest najbardziej cenne, atrakcyjne i godne poznania.

Obowiązkiem badawczym tej subdyscypliny andragogicznej jest także poznawanie i pomiarowanie wpływu mas mediów na treść i poziom aspiracji turystycznych ludzi dorosłych, ich uleganie reklamom usług turystycznych, bądź odporność na jej oddziaływanie. W nadszłości turystycznym istnieje pewna moda na zwiedzanie okolicznych obszarów świata. Ich wpływ też jest przedmiotem zainteresowania i badań andragogiki turystyki.

Centralnym jednak zagadnieniem andragogiki turystyki, jako powstającej nowej subdyscypliny andragogiki, jest zagadnienie przygotowania ludzi dorosłych do racjonalnego, satysfakcjonującego, umożliwiającego zaspokajanie wielu potrzeb, kształtującego i dostarczającego niezapomnianych przeżyć i energii życiowej - uprawiania turystyki. Uprawianie turystyki we współczesnych warunkach cywilizacyjnych, kulturowych i społecznych, wymaga nie tylko zdrowia, siły, wytrwałości, aspiracji, chęci, odwagi, zdeterminowania, wyobraźni turystycznej, ale także wiedzy, doświadczenia, odważności i środków materialnych.

Andragogika turystyki bada możliwości przygotowania przez instytucje i organizacje turystyczne ludzi dorosłych do samostanowienia swoich możliwości uprawiania turystyki /zdrowotnych, związanych z wiekiem/, do zdobycia wiedzy potrzebnej do rozumienia historii i znaczenia zwiedzanych zabytków kultury oraz doświadczenia turystycznego, do umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych, umiejętności pełnego wykorzystania tych szans i możliwości poznawczych, edukacyjnych i rekreacyjnych, jakie daje wyjazdowa krajowa i zagraniczna.

Badanie możliwości przygotowania dorosłych do wartościowego, rozwijającego osobowość, budzącego potrzebę transgresji - uprawiania turystyki - jest głównym celem tej subdyscypliny. Jego realizacja ma duży znaczenie teoretyczne i praktyczne. Przygotowanie dorosłych do racjonalnego i satysfakcjonującego uprawiania turystyki krajowej i zagranicznej obejmuje wiedzę historyczną, geograficzną, socjologiczną i kulturoznawczą dotyczącą zwiedzanych regionów kraju ojczystego i obcych krajów; znajomość obyczajowości i mentalności mieszkańców regionów Polski i obcych krajów; znajomość przybytków obcych /zwłaszcza angielskiego/, umiejętność nawiązywania kontaktów z ludźmi, umiejętność zbierania cennych informacji o zwiedzanych zabytkach, umiejętność odkrywania tych obiektów turystycznych, które dla danej jednostki ludzkiej są szczególnie atrakcyjne.

Ważne miejsce w problematyce badawczej andragogiki turystyki zajmuje zagadnienie przygotowania dorosłych do korzystania z różnych źródeł wiedzy, umożliwiającej racjonalne, odpowiedzialne i satysfakcjonujące oraz kształtujące uprawianie turystyki. Do tych źródeł zalicza się przewodniki i foldery turystyczne, encyklopedie, poradniki turystyczne, monografie krajów i narodów, podręczniki z zakresu geografii i historii kultury, filmy o tematyce turystycznej, czasopisma turystyczne, informacje przygotowywane przez biura podróży, radio i telewizję i inne. Wiedza uzyskana z tak różnych źródeł umożliwia uczestnikom wyjazdów krajowych i zagranicznych wybór odpowiadających ich zainteresowaniom i aspiracjom tras turystycznych i obiektów turystycznych. Umożliwia także racjonalną, analityczną i refleksyjną percepcję obiektów turystycznych - postrzeganie ich przez pryzmat po-

docei wiedzy prognostycznej, historycznej, kulturowej i psychologicznej / z zakresu psychologii masów.

Zdobyte potrzebnej wiedzy umożliwi uczestnikom wyznaczyć nie tylko treść percepcji obiektów turystycznych, lecz także ich pogłębioną intelektualną analizę. Andragogika turystyki bada również motywowanie dorosłych do korzystania z tych informacji masowych i postawienie konkretnych, konkretnych celów i zrozumienie umożliwi aktywne nabywanie istotnych cech świadomych zabędów kultury i architektury, mentalności masowej i właściwości krajobrazu.

W zakresie badań andragogiki turystyki wchodzi także zagadnienie skuteczności edukacyjnej wyjazdów krajowych i zagranicznych, ich rzeczywisty wpływ na poglądy, postawy, wyznaczone wartości i potrzeby ludzi dorosłych, na ich aspiracje i styl życia. Skuteczność edukacyjna wyjazdów jest jedną z ważnych miar ich wartości humanistycznej i społecznej.

Opisanie subdyscypina andragogicznego bada także skuteczność sprawiania turystyki w dziedzinie zaspokajania potrzeb zdrowotnych, rekreacyjnych, duchowych, poznawczych i religijnych (wynierają do „człowieczych miejsc”). Andragogika turystyki bada nie tylko pozytywne skutki sprawiania turystyki (zdobyte wiedzy o świecie, poznanie ludzi należących do różnych ras, narodów, grup etnicznych i kręgów społecznych, przeżycie niewyżytych emocji i przeżyć turystycznych, sprądanie swoich możliwości psychofizycznych, wyklaranie cennych doświadczeń życiowych i materiałów do refleksji itp.), ale także ich negatywne konsekwencje. Te negatywne skutki sprawiania turystyki obejmują zachowania związane z nielegalnym handlem turystyki handlową, z korzystaniem z usług przestępców turystyki seksualnej i związane z tym realizowaniem wspaniałych podróży, przemocowaniem różnego rodzaju chorób, znaczeniem środowiska naturalnego.

Poznanie istoty i zakresu oraz uwzględnienie tych negatywnych skutków sprawiania turystyki umożliwi skonstruowanie takich niwelatorów organizacyjnych i programowych ruchu turystycznego, które umożliwią przedstawianiu objawów patologicznych w zachowaniu turystów i umocnią pozytywne tendencje w aktywności turystycznej. Proce-

działanie tym negatywnym tendencjom wymaga jednak inspirowania przez andragogikę turystyki procesu programowania i organizowania wyjazdów eksperymentalnych, skierowanych na realizację humanistycznych, zdrowotnych i edukacyjnych celów turystyki.

Andragogika turystyki musi wypracować teoretyczne modele skupienia turystycznych, umożliwiających tworzenie takich form i organizacji zwodzenia zabędów kultury i osobowości przyrody, które sprzyja zaspokajaniu potrzeby zdobywania wiedzy o świecie i przeżywanu uciechy estetycznych, moralnych i religijnych.

Występując w ruchu turystycznym zjawiska patologiczne mają swe źródło w niedostatecznym przygotowaniu uczestników wyjazdów do respektowania tych wartości, reguł i zasad podróżowania i zwiedzania świata, które są elementami kultury humanistycznej.

Andragogika turystyki szuka takich niwelatorów organizacyjnych i programowych, których realizacja poprzedzona skupieniem sprzyja korzystnie na poziomie kultury moralnej i intelektualnej uczestników wyjazdów. Z tych względów andragogika turystyki musi korzystać z dorobku ludzkiego myśli subdyscypin andragogicznych, tego typu, jak: filozofia turystyki, antropologia turystyki, praksiologia turystyki, psychologia turystyki, socjologia turystyki, historia turystyki, etyka turystyki, pedagogika turystyki, a nawet ekonomia ekonomiczna turystyki.

Każda z tych tworzących się subdyscypin andragogicznych wnoszą pewien wkład w badanie, wyjaśnienie i interpretowanie zjawisk i zachowań turystycznych i może być pomocna w określaniu przedmiotu badań andragogiki turystyki, jej metodologii i metod badań.

Z uwagi na to, że ludzie dorośli mają już ukształtowane - chociaż podlegające dalszym zmianom - potrzeby, poglądy, doświadczenia, sprężynę światopoglądową, nastawienia, wartości intelektualne i emocjonalne, styl i warunki życia, preferencje ekologiczne - turystyka zajmuje w ich świadomości i praktyce życiowej określone, bardzo różnicowane miejsce.

Dla jednych jest źródłem najgłębszej syzydakcji emocjonalnej i poznawczej, dla innych jest tylko przypadkiem, dla jeszcze innych jest

uzupełnieniem edukacji i wiedzy, uzyskanej w procesie kształcenia, dla jeszcze innych jest okazją do kontaktu z tym, co w kulturze epoki ludzkiej i ludzkiej, jest najpiękniejsze, jeszcze dla innych - jest tylko analizą i pełną niepodzielną formą spędzenia czasu wolnego. Z tych względów andragogika turystyki musi badać, jakie miejsca w życiu turystów zajmują wycieczki krajowe i zagraniczne, jaki wywierają wpływ na ich system wartości i styl życia, w jakim stopniu pomagają w zrozumieniu szczególnego znaczenia wartości humanistycznych.

Do priorytetowych zadań badań krytycznej andragogiki turystyki należy także udział w badaniach procesu tworzenia się osobowości turystycznej. Na głębsze poznanie zasługują także wpływ turystyki na zmniejszenie wpływu na ludzi dorosłych chorób cywilizacyjnych, których źródłem jest brak ruchu i kontaktu z naturą.

Na zbadać zasługują także zagadnienie: grupa wycieczkowa, jako środowisko wychowawcze, kładące więź koleżeńską, przyjaźni i braterstwa.

G

I. V

pro

z 09

5/0

000

Cra

mit

080

yiw

000

i 00

000

000

000

000

000

000

000

000

000

000

000

000

000